

Марина Ковальчук, Діана Сігова

ДО ПИТАННЯ ПРО ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕКСТІВ

Багато людей вважають, що переклад – легка річ і все, що потрібно зробити – змінити слова з тексту оригінала на еквівалентні слова в тексті перекладу. Однак це не вірно, так як деякі фрази, якщо будуть перекладені буквально, не матимуть жодного сенсу.

Переклад – це творча розумова діяльність, виконання якої вимагає від перекладача цілого комплексу знань, умінь і навичок, здатності робити правильний вибір, враховуючи при цьому всю сукупність лінгвістичних та екстралінгвістичних факторів [2].

Проблема перекладу термінів з англійської мови на українську була й залишається однією з найбільш актуальних у сучасному перекладознавстві. Дослідження питання передачі термінів у процесі перекладу проводилося науковцями В. І. Карабаном, Ф. О. Циткіною, Н. Г. Александровою, Л. І. Борисовою, В. П. Даниленко [3].

У 1790 році в книзі англійця А. Тайтлера «Принципи перекладу» сформульовані наступні вимоги до перекладу:

- переклад повинен передавати ідеї оригіналу;
- стиль і манера викладу перекладу повинні бути такими ж, як в оригіналі;
- переклад повинен читатися так само легко, як і твір-оригінал [1].

Основні вимоги, яким повинен відповідати хороший переклад:

- точність – всі положення, які тлумачаться в оригіналі, повинні бути викладені в перекладі;
- стислість – всі положення оригіналу повинні бути викладені стисло і лаконічно;
- ясність – стислість і лаконічність мови перекладу не повинні заважати викладенню лексики, її розуміння;
- літературність – текст перекладу повинен відповідати загальноприйнятим нормам літературної мови, без вживання синтаксичних конструкцій мови оригіналу.

Будь-який вид перекладу має свої особливості і складності, а також слова і вирази, які не зустрічаються в інших професіях.

Економічний переклад – це найважливіша частина міжнародного бізнес-процесу, так як співпраця з іноземними компаніями завжди поєднується з веденням фінансових і економічних документів.

Точний, якісно виконаний економічний переклад документів говорить про професіоналізм керівників і, отже, викликає довіру до компанії. Там, де мова йде про фінанси і цифри, необхідна точність і повна відповідність оригіналу. В економічному перекладі неприпустиме перекручення інформації. Адже в такій справі помилки можуть обійтися

досить дорого.

Крім усього, економічний переклад повинен відповідати вимогам до фінансової звітності тієї країни, на мову якої ви збираєтеся здійснити переклад тексту. У цій області стандарти часто змінюються і оновлюються, а тому перекладач завжди повинен стежити за їх актуальністю.

Тому лінгвісти та економісти, які займаються цим професійно, регулярно освоюють нові стандарти, вимоги до фінансових звітностей у різних країнах. Варто також враховувати економічну термінологію тієї мови, на яку перекладаються документи.

Якщо говорити про власне лінгвістичні знання і таланти перекладача, то він повинен бути здатний до роботи з термінологією і спеціальною лексикою, що є характерною саме для текстів економічного профілю. Адже економічна наука має свої власні терміни. Однак чисті терміни тут дуже рідкісні, тому що як правило вони мають декілька значень, як, наприклад, слово «есопому»: наука (political esonomy); економіка (народне господарство); економія (кошти).

При цьому, перекладачеві, що виконує переклад економічних текстів з англійської мови слід знати, що ряд багатозначних термінів мають відповідні аналоги в українській мові, як наприклад, gross domestic product – валовий внутрішній продукт.

Однак, переклад багатьох інших економічних виразів багато в чому визначається контекстом. Вибираються ті значення, які ближче підходять за змістом і відповідають цьому контексту.

Також можливий переклад економічних текстів із застосуванням методів калькування (наприклад, economic growth – економічне зростання), транслітерації (наприклад, export – експорт) або транскрипції (наприклад, Wall Street Journal – «Уолл-стрит джорнел»).

Зустрічається в економічних текстах досить часто і таке поняття як конкретизація, тобто звуження вихідного значення (наприклад, manufacturing output – не просто обсяги виробництва, а обсяги промислового виробництва).

Потрібно також зазначити, що прийом транскрипції (транслітерації) при перекладі може використовуватися обмежено: з одного боку, він вимагає наявності в терміна певної звукової будови й закінчення; з іншого, необхідне органічне включення запозичення в систему понять відповідної галузі. Транслітерація і транскрипція доречні, коли український еквівалент відсутній у зв'язку з відсутністю такого явища в українській економічній професійній сфері, а пояснення є надто громіздким, наприклад: hedger – хеджер, hedging – хеджинг, хеджування, netting – нетинг, acceptor – акцептор, акцептант. Транслітерація та транскрипція застосовуються при перекладі власних назв, а також деяких аббревіатур, наприклад: cif terms – умови сіф, DAGMAR model – модель ДАГМАР.

Узагальнюючи все вищевикладене можна зробити висновок, що без урахування всіх цих нюансів, які здаються непрофесіоналові незначними,

якість економічного перекладу може бути низькою, що, безсумнівно, кинеться в очі носію мови, особливо тому, хто добре розбирається в даній тематиці.

Людина, що здійснює економічний переклад, повинна не лише бездоганно володіти обома мовами, але мати знання в основах економіки, бухгалтерського та фінансового обліку, ділової етики, володіти економічною термінологією.

Дослідження показало, що проблема перекладу термінологічної лексики, на перший погляд, досить ґрунтовно досліджена в сучасному перекладознавстві. Однак переклад термінів, які не мають еквівалентів в мові перекладу залишається актуальним питанням. Структурні, семантичні, синтаксичні відмінності термінів англійської та української мов створюють труднощі у виборі способу перекладу. Крім того, існування англійських термінів, які ще не мають відповідників в українській мові відкривають нові перспективи для подальшого дослідження, що становить інтерес як для теорії мови, так і для практики зіставлення мов.

Список використаних джерел:

1. Baker M. In other words: A Course book on Translation. London and New York : Routledge, 1992, pp. 20–21
2. Seguinot C. Interpreting errors in translation. *Meta*, 35, p. 68.
3. Challenges in Teaching Translation. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kafu-academic-journal.info/journal/4/106/>